

תשורה

מזכרת משמחת הנישואין של
החתן התמים מ' **מנחם מענדל** הכהן שיי'
והכלה המהוללה מ' **חיה מוסיא** תחי'
קפלון

כ"ח אדר שני ה'תשפ"ד

גלויות מבית היינו

מבט אל חייו של תמים במחיצת הרבי
חלק ב'

תשורה

מזכרת משמחת הנישואין של
החתן התמים מ' **מנחם מענדל** הכהן שי'
והכלה המהוללה מ' **חיה מוסיא** תחי'
קפלון

כ"ח אדר שני ה'תשפ"ד

פתח דבר

בשבח והודיה לה' ולרגל שמחת נישואי ילדינו שי', ומיוסד על הנהגת כ"ק אדמו"ר הריי"צ בחתונת הרבי והרבנית בתרפ"ט, מגישים אנו בזה לאורחינו היקרים שי' תשורה למזכרת, ובה כמה מכתבים וד"שים טריים מימי האור ב-770, אותם כתב אב החתן בימי חורפו בעת בחרותו ובעת שבתו בשבת תחכמוני בישיבת תומכי תמימים המרכזית 770 בצילו של הרבי נשיא דורנו - אל משפחתו בארץ הקודש.

המכתבים מכילים מאורעות שאירעו ב-770, סיכומי התוועדויות ופנינים מסדר יומו של הרבי, ואף הנהגות מיוחדות מעבודת הקודש. חלק ראשון של המכתבים כבר יצא לאור ב'תשורה' קודמת (לרנר-קפלון).

המכתבים נכתבו בציר הזמן בין תשמ"ט לתשנ"ד, שנים של אור וחושך, של גילוי וגם הסתר. המכלול מכניס את הקורא אל חיים תוססים של תמים ב-770, שסדר יומו ומהלך מחשבתו הטבעי נסוב סביב דבר אחד ויחיד - הרבי.

מתוך הקריאה במכתבים עולה ומתלקחת הזעקה מלב כל חסיד: עד מתי?! רצוננו לראות את מלכנו עכשיו ממש, ובעזרת ה' נזכה זעהן זיך מיט'ן רבי'ן דא למטה אין א גוף ולמטה מעשרה טפחים והוא יגאלנו!

כנספח - הוספנו ביאור יפהפה תמציתי בסגנון קולח של מאמר החתונה "לכה דודי תשי"ד", שנערך על ידי החתן עצמו תוך כדי לימודו בימי ההכנה לחתונה.

התודה והברכה לדוד החתן ר' אלישיב שי', חוקר ותיק בגנזי חב"ד, שבין השאר שמר בארכיונו את המכתבים שכתב אבי החתן בשנות בחרותו ב-770.

בכבוד ובברכה

משפחות קפלון - אלפרוביץ'

לקריאת חלק א'
מוזמנים לסרוק את הברקוד

מכתבים

ז-770

תשמ"ט

מאז הסתלקות הרבנית בכ"ב שבט תשמ"ח נשאר הרבי בימי החול בביתו, ומגיע ל-770 רק לשבתות. כך גם לאחר היארצייט הראשון בכ"ב שבט תשמ"ט (מלבד פעמים בודדות)

ב"ה ליל ו' ט' מר חשון ה'תשמ"ט

לכבוד המשפחה שי'

שלום וברכה,

בהמשך לריבוי מכתביי הקודמים באתי בזה כמציע ומעיר בלבד שאולי הגיע הזמן שתכתבו יותר...

לראש, בהמשך לברכה בתחילת מכתבי, הנה לאחר חודש השביעי - המושבע (בגילויים) והמשיבוע כל טוב לכאו"א בגשמיות ורוחניות...

...

בהמשך להוראה מפרשת נח שאמר כ"ק אד"ש ביחידות לאנ"ש שי' - צא מן התיבה: "אז מ'דארף ארויסגיין און איבערשטעלן דעם וועלט" ... [=יש לצאת ולהציב (מחדש) את העולם] -

...באה ההוראה מהיחידות להתמימים שי' - שהרי ישיבה'בחורים עניינם לימוד התורה:

"צא מן התיבה": היינו לצאת מהאהבה ויראה בגלוי, כדי ללמוד תורה בהבנה והשגה שכלית (שזה אי אפשר כשאהבה ויראה בגלוי כנ"ל).

ד"ש מאלישיב ועוזי יחיו, להם השלום והברכה

ואסיים בברכת כט"ס,

נחמי'

כ"א טבת תשמ"ט היה יום סיום אמירת הקדיש אחרי הרבנית חי' מושקא נ"ע

ב"ה, יום ד' כ"ז טבת שנה - 200 להצ"צ, תמימה - מעוברת, תשמ"ט ידיך

לכבוד אבא אמא דבירה ויבנ'יה ה' עליהם יחי

שלום וברכה,

מ'האלט אין איין שרייב'ן [=אני עוסק בכתיבה כל הזמן...] (בפשטות) ומקווה
עכ"פ שמכתב זה יישלח גם למטה מעשרה טפחים..

נתקבל מכתבכם... ונהנה מהם הנאה מרובה.

...

אבא, שכחתי לכתוב בפעם הקודמת, שאיפתך של שנים נתמלאה, בביקורו
של ר' זלמן שי' לאורך ימים טובות סארברנסקי - כאן לפני תשרי כמדומה,
נפגשנו איתו אני ואלישיב, וברוב נחת מצידו. ובאמת (מי אני וכו', עכ"פ -)
התפעלתי ממנו באופן מיוחד, פנים מאירות, וגם ראיתי אותו בא' התפילות
בבית כ"ק אד"ש, ו"מתאים לזמן ומקום זה" (לשון אד"ש בשיחת כ' טבת שנה
זו) - לא כמו שאר זקני אנ"ש מדור השישי.

ובכסלו היה פה בנו ר' אהרן שי' סארברנסקי, ובאחד מימי ההתוועדויות (מי'
עד י"ט כסלו ואח"כ עד חנוכה, כזכור שטורעם אד"ש בזה) - גם בא להתוועד
כאן בשיבה [תות"ל מוריסטאון ניו-דזרזי], וכמובן התוועד גישמאק. הוא "חיי"
לעבעדיק [=מלא חיות] כפשוטו וגם חזק ב'עניינים'.

(לצערי לפני חודש בערך שמעתי על פטירת אשתו של - יבלח"ט - ר' זלמן
שי').

בכלל חודש כסלו היה מעין דלעתיד - ריבוי של שיחות וימים טובים
התוועדויות, ועל פי הוראת אד"ש גם לימוד תורת כל הנשיאים (שהיתה זו
הזדמנות נפלאה לעבור על הרבה ובתור "מצווה ועושה"), א חסידיש'ן חודש
לשון אד"ש - אך קצרה היריעה מלהאריך בזה.

מבית חיינו בכלל מהזמן האחרון:

את נסיעתנו לשבת פרשת שמות הקדמנו ליום חמישי - כדי להיות ביום מיוחד זה כ"א טבת - בד' אמות. אד"ש הגיע מה'אהל' מוקדם יחסית, ולמנחה האזנו ב-770.

לאחר מנחה, לפני מעריב, פתח אד"ש בשיחה - על פי הגמרא - שכשנפטר אדם ביום שישי - סימן טוב לו - או לה, מכיון שנכנס לשבת. הרי כיון שהיום הראשון לאי-אמירת הקדיש זה מחר יום שישי - הרי מובן שזה התחלה חדשה לכל עניינים טובים, ובפרט שבת לשון תשב - עד לשיבת הנשמה בגוף בתחיית המתים. והזמן גרמא לחלק צדקה שזה כוס לכל הברכות ומזרו כו', ובמספר ג' הקשור עם בית המקדש השלישי וכו', עד גאולה שלישית תיכף ומיד.

למחרת נכנסתי לבית אד"ש בתפילת מנחה ראשונה בתקופה זו - שאד"ש עומד ליד הסטענדער - העמוד כרגיל - אך לא בתור ש"ץ, והש"ץ עומד בצד (כמו בכל ראש-חודש). ועוד ועיקר - כשעלה במדרגות לאחר מנחה - הפנה פניו ממש הצידה לקהל ובפנים מאירות במיוחד, עודד בידו הקדושה.

בשבת - לכה דודי, עודד בידו על הסטענדר כרגיל אך במהירות עצומה שלא כרגיל, וכן למחרת - ב"שיבנה בית המקדש" לפני התפילה.

ההתוועדות התחילה, קצת בהפתעה - בעניין סיום אמירת הקדיש. וביאר העניין - וההוראה: שעניין סיום אמירת הקדיש צריך לפעול עלייה באומר, ובשומע - וכל מי שהגיע אליו עניין זה, אז מ'שטעלט זיך העכער [= שנעמדים באופן מרום יותר].

בשיחה ב': בפרשתנו - שבני ישראל בהיותם בגלות וכו' וכו' - "פרו וישרצו במאד מאד". וההוראה - בהשתדלות ענין הילודה, וההזדמנות והזכות הכי יקרה לקיים "פרו ורבו", ולגדל דורות מתוך מנוחת הגוף והנפש ובריבוי ברכות.

אחר כך בקשר ל'פגישה' [=שבת אירוח לסטודנטים] בשבת זו, לנצל חכמת המדע להוסיף ב"נבראתי לשמש את קוני", ובהתאם לזה כל אחד לנצל כישרונותיו הפרטיים לעבודת ה'.

אחר כך ביאר טעם שאין מנהג חב"ד וכן לא מוזכר בספרי חב"ד תענית שובבים ת"ת - שאין דורותינו אלה מתאימים לזה, שבדורות לפני זה - התיקונים על ידי תעניות הסתיימו, וכעת התיקונים על ידי הוספה בתורה וצדקה. וזה לכל מי שרוצה להתנהג בדרך חב"ד - אבל אין בזה פגיעה חס-

ושלום באחרים ד"נהרא נהרא ופשטיה" [=כל חוג ומנהג]. ואדרבא בדורותינו אלה - למעליותא, העבודה [היא] עם הגוף.

אחר כך הורה על לימוד תורת אדמו"ר הזקן - שנמצאים סמוך ליום ההילולא שלו, ובכלל של כל הנשיאים.

'כרגיל' מתחילת כסלו הורה לנגן "פדה בשלום נפשי", וכמובן שאין זה פשוט כלל!...

כנראה על שאלת שלוחים בעניין 'מיהו יהודי' - היתה רוב שיחת מוצאי כ"ד [שבת] מופנית לשלוחים, שכל אחד צריך לעסוק רק בשליחותו - ואם בא מישהו עם שאלות, עונה לו - "האב אף מיר רחמנות" [=רחם נא עליי] ותן לי לעשות שליחותי, ואדרבא עזור לי לעשות דירה לו יתברך..

וזה עניין הקשור עם הארץ [אה"ק], ורובא דרובא בפועל נמצאים בחו"ל - וכל אחד במקומו הקבוע לו בשליחותו - שזוהי פרנסתו בגשמיות וברוחניות, ממילא אין צריך להיכנס לשקלא-וטרלא (וגם לא לחשוב על התוצאות - ביאת משיח וכו') כי אם רק לעסוק בשליחותו. ואדרבא, הנהגה זו תשפיע גם על הארץ, וכאן התבטא "ובאמת ארץ ישראל צריכה קצת סיוע...". בכלל השיחה נאמרה "אופגעלייגט" [=בסגנון של קירוב], והיה בזה הרבה עידוד ומלות חמות לשלוחים.

כנראה לשאלת ריל"ג שי' ענה אד"ש - שימשיך לרדת לכל התפילות בביתו עד סוף השנה.

ובנוגע להתוועדויות [אמר]: מ'וועט פארבריינגען יעדן שבת ביז משיח וועט קומען [=תתקיים התוועדות בכל שבת עד ביאת משיח] (על פי שמועה ברורה). (משמע שזה לשלילת התוועדויות בימי חול?..)

מסתמא שמעתם על בלבולים וכו' שקורים לעת האחרונה, כגון: בשבת, הרה"ח [רש"ז] גוראריה שי' בביהא"ס - זכה להתייחסויות בשיחה, וכן הזכירו [כ"ק] בשבת ויחי - שיתקיים בו "פדה בשלום" - והורה לבנו וחתנו לאמר לחיים.

בלי להיבהל! אבל פנימיות [=מגורי הבחורים] תומכי תמימים לוקות קשה בזו אחר זו (קצת יותר מסתם השגחה פרטית, והחי יתן וכו') ובכללם גם 1414 - בה ישנתי בכל שבת, שנסגרה [כעת] על ידי המשטרה מכיון שהבניין התיישן וכו'.

לגביי, בינתיים מצאתי מקום בדירה של הישיבה שם ישנים - עוזי, ולאחרי
שאלתישלב נפלט מפנימייתו - גם הוא, אך זו דירה טובה ונוחה..

ויהי רצון שגם בזה ובכל הבלבולים שיש בליובאוויטש, ובעיות שיש בעוד
מוסדות ששמעתי לאחרונה.. יתקיים כולם פדה בשלום נפשי וכ"ק אדש
יוליכנו לקראת משיח צדקנו - נאו!

בברכת הצלחה בגו"ר מתוך מנוחה,

נחמי'

ב"ה

יום א' כ"ג שבט תשמ"ט

שנת הארבעים לנשיאות כ"ק אד"ש

לכבוד המשפחה ה' עליהם יחיו!

שלום וברכה,

בגלל התוועדות שהתקיימה אתמול במוצאי שבת - של השלוחים לסיום
הש"ס ולכבוד הרבנית נ"ע - נשארנו להיום בוקר, וכעת אני ממהר כי בעוד
דקות אסע צלחה בעז"ה [לישיבה במוריסטאון].

נושא מכתב זה - נודע לי הבוקר כי נוסע הלילה [לאה"ק] - ובודאי לא
תותרו ו'תסחטו' אותו כפשוטו [שיספר] בנוגע לנעשה בזמן האחרון - התחלת
שנת ה-40, שבת כ"ב שבט וכו'.

בקיצור אענה על מכתבכם (אמא, דבירה) האחרון, והשאר יוסיף אלישיב שי'
עם נופך משלו.

...

שלכם ונשמע בשורות טובות מכולם,

נחמי'

בשבוע של תחילת ניסן נשאר הרבי ב-770 בחדרו הק'

ב"ה

ערב ראש-חודש ניסן תשמ"ט (תהא שנת משיח טובה)

שנת המאתיים להולדת כ"ק אדמו"ר הצ"צ

שנת הארבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א

לכבוד המשפחה שי'

שלום וברכה,

...את חג הפסח כולל לילי הסדר וכו' אחגוג בחדר האוכל דישיבת תות"ל, שם היה מבקר שנה בשנה לפני עריכת הסדר - כ"ק אדמו"ר שליט"א - ומעיר מספר הערות, והיה מברך את הטבחית הזקנה וכו' (עד תשמ"א).

כ"ק אד"ש נשאר בחדרו הק' ב770 בשבוע זה (לכאורה ללא סיבה מיוחדת), ויורד לתפלות ב'זאל' הגדול. כנראה ביום ב' הבא יצא לשאיבת מים-שלנו, וה' יעזור שנראה את זה.

אחד מהפנינים לאחרונה - עבר בדולרים ראש עיריית אריאל ושאל את כ"ק אד"ש: הוא בא לאסוף כסף ליישובו - אך אנשים לא נענים להתרמה בטענה, שהיות ומתכוננים להחזיר את יהודה ושומרון (ח"ו) אינם רוצים שכספם יירד לטמיון...

כ"ק אדש ענה לו: אין זו טענה בניו-יורק, זו טענה על הארץ - באם היו עומדים בתוקף המתאים לא להחזיר כלל, היו מרוויחים - שכאן היו תורמים וברווח, ונוסף לזה, שהיתה נפסקת האינתפאדא. כיון שהערבים רואים שיש משא-ומתן בנוגע לשטחים - הרי על ידי האינתפאדא רוצים להוציא יותר, אך אם היו עומדים בתוקף המתאים כולל שלימות הארץ כו' אזי היתה נפסקת האינתפאדא... (לא מדויק).

בהשגחה פרטית נזכרתי שהיום זה יום הולדתו של אלישיב שי' לאויו"ט,

זכה אלישיב - שהרי בשבת האחרונה - כ"ה אדר [הוא] יום הולדת הרבנית נ"ע, וגם לדעת ר"י יום בריאת העולם - דיבר כ"ק שהיישוב לזה הוא [בין דעת ר"י הנ"ל, לדעת ר"א שבתשרי (וממילא בכ"ה אלול) נברא העולם] -

שבניסן נברא במחשבה, ובתשרי - בפועל, ואם כן צריך להחליט להביא כל העניינים שב(כוונת) הבריאה ממחשבה - לפועל. והאריך הרבה שזה "יום הולדת" של הבריאה, ואם כן מתחיל זמן חדש - שכמה שהיתה העבודה עד עכשיו הרי זה לא בערך לחידוש המתחיל כעת.

ובהמשך לזה אמר:

בפרט אלו שיום הולדתם ביום זה - הרי מזלו גובר ומשפיע על כל המשפחה, בפרט שזה עקרת הבית, וזה מעורר כל אחד על יום הולדת שלו לנהוג המנהגים טובים כמדובר בשנה האחרונה - בפרט אלו שיום הולדתם בסמיכות ליום זה, או כמה ימים לאחרי זה - צריכים להתחיל כבר בהכנות כו', וסיים השיחה - שגובר מזלו של משיח צדקנו והגאולה באה תיכף ומיד.

אמא ודבירה תחי' - מהנוגע לכם:

לפני כשבועיים ראיתי בחלון חדרו הק' - איך שכ"ק אד"ש מדליק נרות בדיוק עם הצפצוף (היינו תוך כדי הצפצוף [הצפירה]), ואולי הנהגה של רבי תוסיף בחיות העניין כו' (לא הסתכלתי ממקום מיוחד, רק מבחוץ אפשר להבחין קצת).

...

ונסיים בברכת חג הפסח כשר ושמח לכאו"א בגו"ר, ועוד בניסן זה ש"עתידין להיגאל" - יתגלה משיח ונעלה כולנו לאה"ק ובבית המקדש ונאכל שם מן הפסחים ומן הזבחים.

נחמי'

נ.ב. כולל ברכת "ברוכים הבאים" לאבא שי', שבהגיע מכתבי, כנראה כבר יהיה בבית.

באדר תשמ"ט הוזמן סב החתן, הר' אורי קפלון ע"י (להבחלה"ח) הרב עדין ע"ה אבן-ישראל (שטיינזלץ) לחודש של הרצאות ושיעורים והתועדויות במוסד שייסד במוסקבה לקירוב אקדמאים. המוסד הזה היה הראשון מסוגו לאחר 'פתיחת השערים' ברוסיה. בהמשך לזה, בקיץ שלאחר מכן, כשהגיע סב החתן לביקור ב-770, צפו מאות תמימים ואנ"ש בהסרטה מרגשת מביקורו בליובאוויטש המתוקה והעצובה. בשביל כמעט כל קהל הצופים, זו היתה הצצה ראשונה במראה הנוכחי של העיירה.

ב"ה ח' תמוז תשמט ידיך שנת הארבעים

לכבוד המשפחה שי'

שלום וברכה,

...

לאחרי שבועיים ששהיתי ב-770 מתחילת הקיץ בזכות אבא שי' - בהם נהניתי מאד וגם ההספק היה נכבד, הוכרחתי לחזור להשיבה הקדושה...

בנוסף על שאני מחפש התירוץ הבא כדי להישאר ב"בית חיינו".

אבא שי' וודאי סיפר על השעות כאן, ובעיקר הסרט ב-770 עם אריכות הביאור וכו' והמליצות...

מהנעשה לאחרונה:

במוצאי שבת יום הבהיר כ"ח סיון בהתועדות חסידים, נשא ר' שלום-בער לעווין שי' דרשה בנושא שמה השני של הרבנית נ"ע - ובה הוכיח שלכאורה השם מושקא בשי"ן ימנית הוא טעות - אלא בשין שמאלית.

במשך יומיים הרבה בחורים נשאו ופלפלו בעניין. בינתיים הכניס ש"ב הנ"ל המסקנא שלו לכ"ק אד"ש, ויצאה התשובה הארוכה והמעניינת - נדפסה בכפר-חב"ד (האחרון) - כמובן עורר רעש גדול והתפלפלו בתוכן התשובה, ולמסקנא - כ"ק אד"ש פרך את שיטתו - כי שמה של הרבנית היה מלכתחילה מושקא - בשין ימנית.

מענה כ"ק אד"ש:

"לכאורה מובן שאין להכריח אדם בנוגע לשמו (איך שיקרא א"ע או יחתום). אפילו בשמות דתושב"כ - הרשות בידו (בתור שם שבוחר לעצמו) לשנות.

הבירור העיקרי בהנ"ל - הנהגתו במעשה ודהסובבים אותו (בנוכחתו). מעולם לא שמעתי שיבטאו מוסקע (מלבד בכוונה דפחיתות, וזהו ראי' לסתור ולשלול המבטא הזה). הלכתוב דאתקריא או המכונה - על פי המבואר בפוסקים".

במוצאי ג' תמוז היתה שיחה בה דובר שיום זה היה פתיחה לסדר חדש בהפצת המעיינות עד 'בחצי כדור התחתון' - אחר כך היה אריכות בברכות בגשמיות - שהקב"ה נותן לכל יהודי כפי הישג יד הנותן - עצמות ומהות, הרחבה בבני חיי ומזוני רוויחי, וברוחניות - ארבעים שנה שנתן .. לב לדעת עינים לראות כו' -

(אגב מזה רואים איך שעניין זה - שנת הארבעים לנשיאות כ"ק אד"ש [הוא] עניין עיקרי ביותר! שהרי זה כל הרוחניות של כל יהודי - ואד"ש מזכיר את זה לאחרונה בהרבה שיחות באופן מיוחד ויש להאריך ואין כאן מקומו. וכבר מצאו רמזים בזה בספרים הקדושים שכתוב שדור שיהיה בו הגאולה - יהיה דור של 40 שנה בדוגמת 40 שנה במדבר של דור שנכנסו לארץ).

- ומתחילה הנהגה ניסית אצל כל אחד בערך ללפני זה.

בשבת האחרונה פרשת קרח היתה התוועדות מיוחדת ותוכנה:

שבעניינו העיקרי של הרבי החותן - הפצת המעיינות חוצה - נעשה שינוי מהרביים לפני זה שהיו בחצי כדור העליון, שכ"ק הריי"צ הגיע לחצי כדור התחתון בעשר שנות חייו האחרונות בעלמא דין. אף על פי ש"אין איתנו יודע עד מה" בהנהגת הרביים, אך בעיני בשר רואים התרחבות גדולה ביותר בהפצת כו' וגם שנים אחר כך על ידי שלוחיו כו' לאורך ימים ושנים טובות - מתש"י עד ארבעים שנה שנתן לכם כו'.

וכידוע הרמז שמצאו חסידים [בקשר ל] "בית גדול" של נשיא דורנו הרבי החותן - שמספרו בגימטריא "פרצת" - בעשר גלויות שגלתה ליובאוויטש - שענינה "אהבה". וכמו שרואים בשיחות העשר שנים האחרונות של הרבי הקודם בחצי כדור התחתון דוקא - שהרבה לדבר על אהבת ישראל כו'.

אחר כך בקשר לשנת הבניין - להשתדל להוסיף על כל פנים חדר או על כל פנים לקבוע עוד חפץ של קדושה בחדר, וישלחו השתתפות מבית נשיא דורנו בסכום של 100 - ולתת חלק מזה לצדקה. (על המעטפות לכתוב "בית" או "ב" כדי לא לערבב).

בקשר לגאולה היה אריכות - בהמשך לרש"י "פרשה זו יפה נדרשת במדרש תנחומא", "שהנער ישראל ואוהבהו" יודע שיש עניינים של גאולה באופן של "יפה" - כמו צדקה ותפלה או עניינים יותר מהגאולה כמו הפצת המעיינות, עצמות-ומהות וכו', גם באופן של תנחומא - נחמה בכפלים, אך הוא מבקש הגאולה כפשוטה!

"הכל טוב ויפה, אבל רש"י והפירוש לו - נשארו בימי הביניים - אך הוא רוצה את הכוונה האמיתית - גאולה כפשוטה! ממילא "עד מתי קץ הפלאות!", והקב"ה בוודאי לא ישתק את הנער בצעצוע "יפה" ויביא את הגאולה מיד.

"כמסופר שגדול בישראל סיפר - שגדול שהיה לפניו, לפני שעלה למעלה אמר, שיעשה הכל בשביל להביא הגאולה, וכנראה נתנו לו דבר טוב, אך אני - אמר אותו גדול - לא אהיה כמוהו אלא אשתדל וכו'... (כ"ק אד"ש חייך ואמר): מסתמא נתנו גם לו משהו מאד טוב... והראיה שעדיין לא בא!

לאחר השיחה צעקו 'עד מתי' - מה שאני הבחנתי עכ"פ - שאד"ש הוציא המטפחת וניגב את עיניו...

...ובברכת חג הגאולה הקרב,

נחמי'

ב"ה

יום ג', ה' אלול, תשמ"ט ידיך

שנת הארבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א

והכנה לתהא שנת ניסים.

לכבו' המשפחה ה' עליהם יחיו,

שלום וברכה,

נתקבלו כל המכתבים ...

לאחרונה כ"ק אד"ש מרבה 'להפתיע' את הקהל בשיחות עד לשיחות ממש יום אחר יום, ואין לשער ה"גילוי" וכו' ואשרינו מה טוב כו'.

שיחה אחרונה [היתה] ביום ראשון לאחר מעריב, ולפני זה [עמד הרבי] בבוקר לערך 3 שעות חלוקת דולרים ואחר כך 5 שעות לערך ב"אוהל" כבכל יום ראשון - התוכן בקיצור:

"הקשר ד'אלול' עם שבת האחרונה "שופטים - בכל שעריך" - דבכל רגל יש לו ה"שער" שלו, דרכו עוברים כל תורה ומצות, וכן לכל אדם יש ה"שער" המיוחד לו.

"מה שאין כן באלול - שבו יש ה' ראשי-תבות - על תורה, עבודה, גמ"ח, תשובה, גאולה. היינו שבו יש כל ה"שערים", ובנוסף לזה הרי המלך יוצא לשדה וכו' - הרי אז העבודה היא בכל השערים, וכל אדם.

"הפרשה הבאה "כי תצא למלחמה" - שבאמת אין ליהודי בנו יחידו של הקב"ה בכלל - "צוטאן מיט מלחמה" [=אין לו עסק עם מלחמה] (כמדובר בשבת), היות וזה "על אויבך" - שהאויבים "שוין לאנג בטל געווארן" [=התבטלו מזמן], ונשאר רק 'מלחמתה של תורה' לדבר ולחשוב בב' פרקים האחרונים דהרמב"ם הלכות משיח (הזכיר עניין זה כמה פעמים לאחרונה).

"וכבר כלו כל הקיצין, והיה עמדו הכן כולכם, וצופוצ'ן די קנעפלאך [=וצחצחו הכפתורים] - ויהיה מראה באצבע כו' - הנה בא משיח צדקנו, הנה בא נשיא דורנו כו'... בשמחה וטוב לבב, בנערנו בזקננו בבנינו ובבנותינו.

חבל שאיני כותב תכופות יותר - כיון שכל יום וכל שיחה זה עניין בפני עצמו, ועל כל פנים אתאר מעט מחודש העבר - מנחם אב:

מראש חודש עד ט' באב היו שיחות - "און געקאכט שטארק" [הדגיש חזק] בנוגע למנחם אב שמשיח מנחם שמו [עד לביטויים מפורשים שמראה באצבעו כו' הנה נכנס משיח מנחם שמו לבית הכנסת ולבית המדרש כו', ואין כאן מקומו].

בז' מנחם אב יום ש"נכנסו נכרים להיכל", כשנכנס למעריב היתה המרירות ניכרת על פניו הק' מאד בגלוי, וב'טון' הזה גם התחילה השיחה לאחר מעריב [כנ"ל "בז' באב נכנסו נכרים להיכל" והמשך], דכמובן הגמרא לא באה לצער יהודים חס-ושלום ורק לעורר יהודים לתבוע מקרב ולב עמוק את הגאולה כו' (ואז התבטא "שאף אחד לא יודע הסיבה שהגאולה מתעכבת", וביטוי דומה היה גם בשיחה האחרונה הנ"ל) וביקש לפרסם זה, ושיחה זו עשתה רושם חזק על הקהל.

וכשעבר תשעה באב 'רגיל', הרבה התאכזבו באמת.

והמעניין עוד יותר - שמיד למחרת תשעה באב במנחה, כשנכנס, צהבו פניו ועודד בידו הקדושה ובמשנה מרץ (בשחרית לא עודד כי זה עשירי).

לקראת סוף החודש באו הקעמפים החוזרים בנפרד לתפלת כ"ק אד"ש - 3 קעמפים יום אחרי יום - וכל פעם היתה התייחסות כמו ב"ראלי" רגיל, כולל שיחה לילדים ותרגום וניגון ועידוד בידיו הקדושות, ואחר כך חלוקת צדקה לכל הקהל (כל זה רק בשנה זו) ונוסף על זה גם הכינוס הרגיל (כמידי שנה) בכ"ח מנחם-אב. ויש עוד להאריך ואין כאן מקומו.

ובנוגע לנו, בעזה"י התחלתי את שנת הלימודים בישיבה בתחילת שבוע זה...

אלול תשמ"ט

שלום וברכה!

מצטער על הדף אבל כבר מאוחר ואין לי כח..

...דרך אגב ביום ראשון זה היה ר' ברוך שמעון שניאורסאהן אצל כ"ק אד"ש משך זמן, וכשיצא אמר שהיה דברי תורה וברכות... (כך ש[אם] כנראה העיתונים וכו' יעשו מזה 'מטעמים' וכו', להוי ברור שלאף אחד לא ידוע שום דבר).
כן גם הרב לאו - דיבר עמו כ"ק אד"ש בדולרים משך רבע שעה בקירוב מיוחד.

שנשמע בשו"ט תמיד כל הימים, ובחודש אלול שהמלך בשדה ומקבל בקשות כולם בסבר פנים יפות - מאחל לכולם כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות ורוחניות.

בנכם הדורש שלומכם,

נחמי'

תש"נ

הרבי מעורר על מלאת "ארבעים שנה" ש'עומד אדם על דעת רבו'

ב"ה

יום ב' ט"ו מר-חשוון השנה תהיה שנת ניסים
שנת הארבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א
לכבוד המשפחה שיחיו,
שלום וברכה,

כנהוג בכגון דא להתנצל על הזמן הארוך שלא כתבתי ובאמת מפני טרדות
הזמן כו', אך ודאי מחשבה טובה לכתוב בכמה וכמה זמנים ושנה טובה וכו' -
הקב"ה מצרפה למעשה ובפרט ובפשטות שנה טובה ומתוקה בגו"ר.

ב"ה חודש תשרי המשובע במועדות עבר עלינו בשמה וטוב לבב, בריבוי
שיחות במשך כל החודש, ובהפתעה של התוועדות ביום א' דראש-השנה, וב'
התוועדויות - בשבת בראשית וכו', עד ל"דידן נצח" ביום הבהיר כ"ו תשרי.

[אגב, בהפ"נ דר"ה - רשמתי שמות כל המשפחה].

איך עבר עליכם תשרי...

שלוח בזה גם חלק מה"זיסע לעקאח" שקיבלתי - יחד עם זיסע תורה - וזיסע
צדקה - (כדברי כ"ק אד"ש) על מנת לעשות עוגה וכו' כנהוג בשנים האחרונות
(וכמובן גם לתת מזה ליונה תחי' שתעשה מזה עוגה בשבילם).

...

בברכה,

נחמי'

הרקע למכתב הבא – דיבורי "גדול" מבני-ברק כנגד יהודים שאינם שומרי מצוה לע"ע

ב"ה, מוצאי שבת קודש ויקרא ניסן תש"נ

היה תהא שנת ניסים

ארבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א

ברוקלין נ.י.

לכבוד המשפחה יחיו

שלום וברכה!

אמא קבלתי בשמחה את מכתבך ונהייתי ממנו באמת הנאה מרובה ...

בנוגע לבקשתך, מובן שנוגע לי מאד, אך לעבור בדולרים "ולומר" לרבי, הרי בינתיים אין זה בגדר של אנשים כערכנו...

במה שכתבת על ה'ועידה הגדולה' כו' אני מודה לך במאד שהרי אילולי הייתי קורא את המכתב ביום שישי (אז הגיע לידי), לא הייתי מבין את רוב הפארבריינגען של שבת על מה מדובר... [משום איזה סיבה שתהיה לא שמעתי על זה עד אז]. אלישיב כנראה יפקס לכם את הראשי-דברים, ובנוסף לזה תוכלו לראות בעיתונים תקציר מהשיחה, שהרבי ביקש מיד במוצ"ש להכניס לו להגיה ולהדגיש בנוגע ל'שטחים'.

השיחה נאמרה בכאב לב, וכמה פעמים הקול רעד.. אחרי תחילת השיחה עלה לטון גבוה (שכבר כמעט שנתיים לא השתמש בו).

רושם כללי מהשיחה היה - שהרבי מתאמץ להעביר קטרוגים כו' (באמצע השיחה אמר: און די אלע קטרוגים וכו' ווערן בטל כעפרא דארעא [=וכל הקטרוגים יתבטלו כעפר הארץ] [בצעקה חנוקה]). וכהמשך לזה היה מובן - כשנעמד הרבי בניגון לאחרי השיחה מלא קומתו הקדושה, ובשמחה רבה מחא כפיים, ועשה עם שתי ידיו הקדושות בתנועות סיבוביות במהירות וכו'.

בסוף השיחה חזר שוב ושוב בריבוי ברכות לכל אלו וואס זיינען שוין אין ארץ ישראל כו' [=אותם שכבר נמצאים בארץ ישראל].

...ונשמע בשורות טובות, בפרט לאחרי המכתב כללי של ראש-חודש ניסן הנפלא - המדבר בהנהגה נסית, ושנת הארבעים כו', ושכסופו הוסיף הרבי בכתב ידו הקדושה "ומבשר טוב", ונזכה לבשורה האמיתית של גאולה האמיתית והשלימה עוד לפני י"א ניסן, וכהיעוד (בתהלים פט) מצאתי דוד עבדי גו' תיכף ומיד ממש.

בברכת חג הפסח כשר ושמח עם כל הפירושים שבזה,

נחמי'

תנש"א

שנת ה'קבוצה' של כיתת הכותב. ברקע מלחמת המפרץ שהסתיימה בפורים

ב"ה

יום א יג טבת ה'תנשא

לכל המשפחה יחיו

שלום וברכה!

כרגיל בהקדמת התנצלות על אי משלוח מכתבים רצופים יותר אבל זה רק במעשה, מה שאין כן במחשבה ש"אינה פוסקת".

ודאי כבר שמעתם על שיחות כ"ק אד"ש בקשר לדבריו של זה אשר בשם מין ה"מדבר" יקרא, ממש היה אפשר לראות בעיניים שכ"ק אד"ש "נאבק" כביכול כלפי מעלה להסיר דיבורים שליליים (וח"ו וחס ושלום תוצאותם רחמנא ליצלן) מעל עם ישראל. בטח תקראו ה'ראשי-דברים' וכיוצא בזה).

בכלל ה'מרגש' טוב ב"ה. אין לי גם דבר חידוש מיוחד, ואיני מוסיף פרטים. אגב, עוזי שי' השיג מעיל (בעיקר בגלל ימי כפור ושלג של השבוע האחרון, אך עכשיו חוזר להיות חם - חורף קל יחסית).

...

חייב לסיים, הרבי כבר אמור להיכנס למעריב, ומ' שי' נוסע מיד לאחרי זה, כך שמה שהחסרתי תשלימו אתם.

בברכה ונשמע בשורות טובות תמיד כל הימים,

נחמי'

ב"ה

מוצש"ק פ' משפטים ה'תנש"א

לכל המשפחה שיחיו

שלום וברכה!

נתקבלו מכתביכם בהנאה מרובה, ובפרט שמאד סקרן הייתי לשמוע את תגובותיכם מאז תחילת המלחמה ...

כמובן פה רגועים ושלוים, אם מהביטחון בדבריו הקדושים של הרבי או מקצת שאננות יתר (אזכרה מקובלת כאן..), אבל מדברים בזה ללא הרף ומעודכנים 'על הדקה' מה אומרים ברדיו פה ומה ברדיו בארץ וכו'.

...

מהנשמע פה:

מסתמא ידוע לכם שבערב כ"ב שבט נסע כ"ק אד"ש לביתו, שם נשאר עד לשבת. היום סיימתי עם מניין כ"ק אד"ש ! - אני חושב שזה אחד ממאורעות בית חיינו הראויים לציון...

ההתוועדות היתה שמחה "כרגיל", מההוראות למעשה: הדגשה על הוספה בצדקה בקשר לפרשת שקלים, ולימוד [פנימיות] התורה בהבנה כו'.

מ"בין השורות" בהתוועדות היום - בקשר למינוי מלך המשיח:

"הקב"ה כבר מינה את מלך המשיח, מה חסר כעת, לגלות את זה בעולם ולפעול שכולם יכירו בו ויקבלו ממנו השפעות בגשמיות ורוחניות..." (הלשון בערך).

...

בברכה, נחמי'

[המשך למכתב הקודם]

למחרת, יום א'

ב"ה זכינו לשיחה פתאומית לשלוחות לפני חלוקת הדולרים, השיחה היתה למטה על יד הסטענדער כבכל שיחה, וירד מהבימה לחלוקת דולרים - כבחלוקת דולרים לאחר מעריב.

בשיחה היתה הדגשה עיקרית על "משנכנס אדר מרבים בשמחה", והקב"ה נותן מידו המלאה כו' באופן שיוכלו לקיים זאת בשלימות, וכן מהפרשה ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, שהקב"ה ברא עולם גדול (אבל) באופן כזה שכל אחד יש לו חלקו בעולם - בשבילי נברא העולם.

לכן יחלק [כעת, הרבי] כפליים לתושיה - 2 - אחד, מראה על נתינת כוח לממעלה, ואחד, מראה על העבודה בכוח עצמו.

כעת הסתיימה חלוקת דולרים ומחכים שהרבי יכנס למנחה - בערך 5:00.

כל טוב.

בר"ח מנחם אב תנש"א, חזר כותב השורות ל-770 לאחר ביקור ממושך בארץ, שכלל גם את תקופת שיחת כ"ח ניסן הידועה ואחריה.

ב"ה

ד', אור לכח' מנחם אב ה'תנש"א

כב' המשפחה שי'

שלום וברכה!

ב"ה הסתדרתי בהסתדרות טובה וחזרתי למסלול הרגיל פחות או יותר (לא לפני שנתנו לי להבין שהפסדתי תקופה סוערת ביותר וכו').

קבלתי ברכותיכם ליום ההולדת ... היה לי פאבריינגען נחמד בהשגחה פרטית כי טרם ידעתי מתי ואיך אעשה ... ה' עזר ובמוצאי כ' מנחם אב תרם הגביר שפיגל שי' סעודה נכבדת ב-770 לכבוד יום הגיעו לרבי בפעם הראשונה.

התיישבתי בצד אחד השולחנות, אחר כך התיישבו עוד כמה בחורים לחזור על השיחה המיוחדת של אותו לילה, ואז נפל לי הרעיון וקבעתי את זה בתור התוועדות יום הולדת. במשך הזמן הגיעו שאר חברי הכיתה, החליפו מלים וניגנו ארוכות כמעט עד הבוקר, ואז התיישב גם רג"מ [הרב גרשון מענדל ע"ה] גרליק שי' - שעד אז ישב בהתוועדות בצד אחר - והמשיך עד מאוחר בבוקר. אסיים כאן בברכה, נחמי'

תשנ"ב

בתקופה שקדמה לז"ך אדר, סבל הרבי ברגליו הק', אך שהתאמץ להסתיר זאת

ב"ה

ליל ח"י שבט תשנ"ב

לכל המשפחה יחיו

שלום רב וברכה מרובה!

א. שיפור ניכר במצב הליכתו של כ"ק אד"ש ב"ה, וה' הטוב [יתן לו] בריאות נכונה ומלאה בגשמיות.

ב. שלומי טוב ב"ה, אני 'סוחב' את "בית חיינו" ומשתדל להתגבר על חסרונו של עוזי פה, ועוד יותר מקוה לשינויים לטובה.

בכ"ז אדר החלה תקופה קשה של העלם והסתר בה שהה הרבי בחדרו במצב רפואי לא ברור, וחסידים לא יכלו לראותו במשך חצי שנה (למעט פעם א' בליל ב' דשבועות לזמן קצר)

ב"ה

אדר תשנ"ב

למשפחה שיחיו,

שלום וברכה!

אחרי נדנודים רבים עדיין לא עבר לייבל שי' על כל הפאקסים.

...הלילה התקיימו ריקודים בליווי תזמורת ב-770 כשעתיים! עם הרבה אנ"ש
התמימים למעלה מטעם ודעת .. "רק בחב"ד"!

יהי רצון שיפעל פעולתו ויביא שמחת הגאולה בקרוב ממ"ש!

הרבה ברכות, נחמי'

ב"ה

אור לו' ניסן [תשנ"ב] PM:11

אמא תחי',

כרגע הגעתי לחדר וראיתי את ההודעה...

יוסי שי' [הרב חיים יוסף גינזבורג מרמת אביב - בן דוד הכותב] הגיע לפה צלחה ביום א' אחר הצהריים, והתקבל בחיבה ושמחה על ידי החברים כולם.

...כבר הספקתי לשמוע ממנו כמה וכמה שעות על הגדולות ונצורות שמתחוללים שם וכו' [חזר עם חבר-שניים משליחות בסידני]. איתו הגיע אחד מהמקורבים שנשאר כאן לתקופה הקרובה ויצרנו קשר.

הוא חוזר לפי התכנון למחרת י"א ניסן ומגיע שם בערב פסח לפנות בוקר על מנת לערוך את הסדר לישראלים שם.

בינתיים כבר קיבל שתי מענות קודש בהנהון ראשו של הרבי על פ"נ [=מכתב פדיון-נפש] של משתתפי השיעור שלו, ועל בקשה להצלחה בעריכת ה'סדר', ולייבל שי' מעודד להכניס גם אלבום התמונות.

שני דברים מעניינים ששמעתי היום: אתמול דיבר הדוקטור עם המזכיר בפני הרבי על כמות התרופות לפי מספר השעות, ולפי חשבוננו סיכם ארבע. כ"ק אד"ש עמד על הטעות וסימן בשלושת אצבעות ידו הקדושה למספר שלש.

אתמול קרא המזכיר לפני הרבי רשימה של תלמידים מאהלי תורה שקיבלו על עצמם שמירת הסדרים מוחלטת עד י"א ניסן. על פני כ"ק אד"ש היתה ניכרת שביעות רצון רבה, וסימן לחזור על זה שנית.

בהמשך לזה נערכה רשימה כזו גם בין התמימים ד-770.

...

בכלל כולם מחכים ל"ואראהו בישועתי" [פרק צ' השנתי של הרבי] ומיד אחר כך ל"אורך ימים אשביעהו" בחיים נצחיים בגאולה האמיוה"ש [=האמיתית והשלימה] תיכף ומיד ממש.

ד"ש לכולם וכל טוב,

נחמי'

ב"ה כ"ה תמוז התשנ"בכל [=נפלאות בכל]

משפחה יקרה יחיו,

שלום וברכה!

נתקבל הפאקס, עוזי אמנם עוד לא הספיק לקראו, אך אני ניגשתי ללייבל והוא אמר לי שכבר מסר את התשובה [=בחיוב על הסכמה וברכה] לחיים שלום [=סגל, עפולה] לשם נתבקש..

נ.ב.

שוב נודע לי על עליה גדולה במצב האכילה בשבוע האחרון, עד כמעט ללא צורך באינפוזיה בימים אלו, וה' ירחם על עמו ויזרז יותר את התהליך, ועוד לפני זה "פתאום יבוא האדון גו" - מיד ממש. בשורות טובות.

כן נתווסף עוד במשקל.

ראש-חודש מנחם אב תשנ"ב

היום מלאה שנה בדיוק להגעתי הלום בתום הביקור בארץ הקודש...

בדבר חדשות:

לייבל מסר היום הודעה,

שהרופאים מוסרים כי מעניין הניתוח שלפני שש שבועות יצא הרבי שליט"א לגמרי. מדי יום ניתנת מנת מזון נורמלית, כמו כן נמשכים טיפולי התרפיה, אמנם בקצב איטי מכפי שציפו.

מדי יום ישנה ההזדמנות לקרוא בפני הרבי שאלות ובקשות כו' ועליהם עונה הרבי תשובות ברורות בהנהון הראש להן או לאו. על מופתים ממש גלויים הבאים כתוצאה מתשובות אלו יסופר בהזדמנות אחרת. עד כאן.

נודע שאתמול התחילו לתת לרבי מזון קשיח לא רק נוזלי כפי שהיה עד כשיו, כמובן כל זה עדיין על ידי הצינור.

וזכות יום היארצייט של העלטער עלטער עלטער זיידע שלנו [אהרן הכהן]
יעמוד לנו ולכל ישראל לפעול ישועות בקרב הארץ בכלל ובפרט, וכל זה תיכף
ומיד נאו,

נחמי'

תשנ"ג

בתחילת השנה ניכרת הטבה גדולה במצב בריאות הרבי לאור השתתפותו בתפלות הציבור ועידודים נמרצים לשירת ה'יחי' אחר כל תפלה, תוך הבטה נוקבת לכל הכיוונים. בחדר הרבי פועל צוות רפואי בתיאום עם המזכירים אך הקהל ניזון בעיקר משמועות או מעדכונים רשמיים של המזכירות מדי פעם

ב"ה

מוצאי ב' דחג-הסוכות ה'תשנ"ג

א גוטן מועד!

ממאורעות בית חיינו בימים האחרונים:

בכל סעודות החג עשה הרבי קידוש בסוכה נטל ידיים ואכל סעודה!

בשעה מוקדמת בבוקר (7:00 לערך) כבר בירך על הלולב, ולדברי בנימין שי' [המזכיר הרב קליין ע"ה] - שמע את הברכה ברור! ואחר כך אכל מזונות.

חוץ מתפילת מעריב בליל א' דחג הסוכות זכינו לראות את כ"ק אד"ש בסיום כל תפלה (מעריב ושחרית), והרבי מעודד בראשו את השירה: ושמחת כו' יחי אדמו"ר כו', וכן בוחן את הקהל חזק.

בערב חג הסוכות הביאו לפני הרבי לולבים ואתרוגים כמידי שנה והרבי בחן כל לולב היטב, ואחר כך על האתרוגים סימן בתמיהה על כמה מהם שלא היו כפי המנהג בכל שנה (לא ברור בדיוק מה), וגם לא קיבל את הסבריו של לייבל שי' [המזכיר הרב גרונר ע"ה].

וכן הדליק נרות יום-טוב.

בליל א' באמצע הלילה הוציא הרבי משקה על ידי ר' יודל שי' עבור שמחת בית השואבה, ובכלל כמעט אחרי כל סעודה של כ"ק אד"ש מחלקים מהיין או חלה וכיוצא בזה.

היום ב"ה זכינו ל'גילויים', כפי שבוודאי כבר שמעתם, רק אעבור על סדר העניינים בפרטיות, כמובן כל זה בלי אחריות כלל, ורובם מפי השמועה.

בשעה 2:00 לערך סימן כ"ק אד"ש שרוצה לצאת למנחה. בסיום התפלה בעוד החלון פתוח אך לפני שהרימו את הוילון הכריזו ג' פעמים יחי אדמו"ר כו', מיד אחר כך פתחו את הוילון והתחילו לנגן ניגון ההקפות לר' לוי יצחק ז"ל. למשך זמן הביט הרבי בקהל אך כשהקהל החל לנגן בחוזק את התנועה החוזרת על עצמה החלה רבי לפתע לעודד בידו השמאלית מלמעלה למטה שוב ושוב כמו ערב יום כיפור, אך תנועות חזקות יותר.

הקהל היה בהתלהבות רבה, שוב ושוב ניגנו את התנועה הנ"ל בעידוד ידו הקדושה של כ"ק אד"ש עד שסגרו את החלון.

הקהל המשיך לרקוד על מקומו בשמחה רבה כבשמחת תורה.

אחר כך נודע שמיד אחרי מנחה נכנס הרבי לסוכה והחל לחלק משקה למזכירים, סימן שיבואו עוד והכניסו את המשבק"ים וכיוצא בהם שהיו שם, וכשהמשיך לסמן הכניסו שם את כל הטף והרבי חיך אליהם ומזג לכל אחד ואחד (אחז את הבקבוק בעזרת לייבל) לתוך כוסו, בירכו לחיים ואת הרבי, וענה אמן וכן בראשו.

אחר כך המשיך הרבי לסמן בידו, אז שאל לייבל באם הרבי רוצה שהקהל יעבור לקבל משקה - לא, האם הרבי רוצה לצאת ל'חדר' (שבתוך 770) - לא, האם הרבי רוצה לרדת למטה, על זה השיב הרבי בהן ראש...

כולם שם התבלבלו, למטה הודיעו שיש פאבריינגען, והבלגן החל לחגוג... לייבל שאל את הרבי האם לחכות עד שיסתדרו למטה, אך הרבי עשה בתנועות נמרצות - לרדת מיד.

הרבי ירד יושב בכמעין כורסה, נראה טוב, עודד את השירה בדרכו בראשו וביד מעט. הרבי סימן למקום ההתוועדות, אך מרוב הדחיפות לא הגיעו עד שם, והרבי התיישב כמה מטרים לפני המקום הרגיל.

הבלגן היה נוראי, כך שכמה חבר'ה היו צריכים להשתמש בנפלאות כפשוטו כדי...

בנתיים ישב הרבי להביט בקהל ועשה כל הזמן בתנועת ידו שיהיה שקט, לייבל שאל כמה וכמה שאלות אם הרבי רוצה כך או כך, על כמה מהן ענה הרבי כן, אך מיד סימן למראה הרעש - בשלילה. כמה פעמים ניסה הרבי לדבר.

כעבור כ-10 דקות לערך סימן הרבי לחזור. גם בחזור עודד בראשו (אך היה נראה עייף מעט).

לאחרי כל זה היתה הרגשה כללית בקהל שבגלל הבלגן וכו' כנראה 'פספסנו'. יואל שי' [הרה"ח ר' יואל כאהן ע"ה] הציע שיסדרו את הפארבריינגען בסדר מסודר, ואחר כך יודיעו לאד"ש שהקהל ממתין בסדר וכו'. בינתיים שמעו שהרבי שוכב לנוח, מפי אחד הרופאים שמע מישהו שלכאורה אחרי כזה מאמץ יכולה השינה להתארך עד אמצע הלילה...

אך לפתע ב-5:30 לערך - נודע שהרבי יוצא לפארבריינגען ב'חדר' (הנ"ל), מיד הסתדרו כולם, הרבה יותר רגוע ומסודר מפעם קודמת, תיכף פתחו את החלון לרווחה, והבינו שצריך לנגן את ניגוני הרביים (כבשאר ימים טובים). משך הניגונים היה זה דומה ממש לפארבריינגען רגיל, בחלקם עצם את עיניו ושוב פתח והביט מעט בקהל. כשסיימו, ניגנו יחי אדמו"ר ועוד ניגונים, ואז החל הרבי לסמן בידו הקדושה כמו שרוצה משהו, לייבל שאל שוב כמה וכמה שאלות ונענה בלאו, כששאל על לחיים, השיב הרבי בחיוב ומיד 'רצו' בזאל כמה בקבוקים ואמרו 'לחיים' וכל הקהל קרא 'לחיים', אך הרבי המשיך לסמן בידו.

לרגע חשב לייבל שהרבי רוצה לסגור, והתחיל לסגור את החלון ומיד דחה הרבי בתוקף בידו לעבר החלון, בכלל התנועות הן בידו והן בראשו ללאו היו בתוקף והרבי היה נראה בלתי מרוצה שלא מבינים אותו! [נודע שכבר מלפנות בוקר מרמז הרבי שוב ושוב כרוצה משהו, אך ללא הבנת הסובבים]. כל זה נמשך חצי שעה לערך, ולבסוף חזר הרבי לחדרו.

לאחרי כל כך הרבה הפתעות נשאר קהל רב ב707 דרוך.. ובפרט כששמעו שהרבי סירב להוריד את הסורטוק והגארטל גם בחדרו.

רק בשעה מאוחרת נודע שלאחרי ביקור נוסף בסוכה (כנראה לאכילה) הוריד הרבי את הסורטוק והגארטל..

[להעיר מהפטורת יום ב' דחג הסוכות "ויסב המלך את פניו ויברך את כל קהל ישראל וכל קהל ישראל עומד" וכו'].

אגב גם ביד הימנית חלה השתפרות, כפי שנודע, אחד הרופאים לחץ את היד והרבי השמיע אנחת כאב, והד"ר אמר לרבי שהוא מצטער - אך בשבילו זה בשורות טובות..

מי ייתן ונזכה כבר מיד לרפואה והתגלות שלימה.

"מפני קדושת המועד לא באתי על החתום"...

ב"ה

מוצאי ראש חודש כסלו ה'תשנ"ג

משפחתי היקרה

שלום וברכה!

מצטער אך התעכב המענה על מכתביכם הנחמדים עד לרגע זה אותו מצאתי פנוי לכתובה.

במכתביכם אני מלקק כל מלה, וחבל שקצרה היריעה מלהתייחס להכל.

...

ועכשיו 'מעלין בקודש' - הלילה זכינו ל'גילוי' גדול יחסית - ויהי רצון שיהי הולך וגדול כו':

אחר תפילת מעריב שהתאחרה מעט החלו לשיר הניגון 'יחי אדמו"ר', אך הפעם נתוסף בו חידוש... תזמורת שעודדה את השירה - פרי רעיונם של כמה שעניין 'השמחה' ופעולותיו לברכה נגע לליבם.

בתחילה הביט אד"ש על הקהל ועודד קצת כבכל פעם, אחר עשה בתנועות ראשו הק' כמה פעמים חזק מעלה ומטה, עד שלפתע הרים כ"ק אד"ש את ידו והניפה (בחצי סיבוב) כהתנועה הידועה מאז ומתמיד בשלימות. ושוב הניף ידו כמה פעמים במרץ מעלה ומטה ימינה שמאלה, וכך לקראת הסוף עשה שוב כמה פעמים בתנועות ידו הק', כשבאחרונה הסתכל הצידה (לצד לייבל שי') כרמז לסגור..

קל לשער תגובת הקהל. רקדו משך שעתיים ושלש אחר כך בליווי התזמורת, וה'משקה' הנותר מאתמול לילה חולק עד תום..

גם במנחה היה חידוש דבר. כפי ששמעתי, כבר לפני התפלה שאל הריל"ג (בעקבות הצעתו של הארליג שליט"א) שה'עולם' יאמרו 'לחיים' לכבוד היום - ראש חודש כסלו.

אחר התפלה לא החלו מיד לשיר, אלא אמרו 'לחיים' מכל עבר כשבידי כולם כוסות עם 'משקה', וכ"ק אד"ש הביט לכל הצדדים, התכופף ממושכות קדימה, וענה בראשו שוב ושוב.

ויש-אומרים שגם אמר בשפתיו.

כל זה זמן קצר, ותיכף החלו לנגן.

גם מנחה התאחר מעט והתקיים בשעה 2:30 לערך.

היום זכינו למאמר מוגה נוסף מכ"ק אד"ש - בורא ניב שפתיים תשמ"ח - ב'קונטרס ר"ח כסלו תשנ"ג'. מדובר בו על רפואה ורפואה בדיבור כו'.

הקונטרס היה למראה עיניו של כ"ק אד"ש שעיין בו ארוכות עמוד עמוד.

הימים של כינוס השלוחים היו באווירה מיוחדת, אפילו בשירה 'יחי אדמו"ר' אפשר היה להבחין בנימה של יותר 'ערנסקייט' [רצינות]. זה בפרט לאור המהפך להרבה מהם בכיוון המחשבה, על הצורך להכין ולפרסם בעולם את הגאולה, תוצאה של ראייה כמו עיניהם את עידודו של כ"ק אד"ש את הניגון, וה'שטרעם' שמסביב במהלך הכינוס.

בטח שמעתם על השיפור במצב הדיבור, אתמול דיבר בזה ארוכות ד"ר טישהולץ שי', שהרבי הוגה את כל האותיות, ומשיב פה ושם במלים, כגון הוא ששאל אתמול אם לספר בהתוועדות דברים מתשל"ח [היה אז מהרופאים האחראים אחרי אירוע הלב אצל הרבי], ועל עוד שאלה, ענה לו אד"ש פעמיים: יעס. שמעתי שהשבוע ב'כפר חב"ד' תהיה כתבה איתו.

בכלל נערכו אתמול כמה וכמה התוועדויות, כשעדיין מרחפת הרוח רעננה שהשלוחים הביאו איתם מחד והרצינות מאידך.

תמסרו ד"ש חם...

זייט געזונט, ותומ"י נשמע בשו"ט בכלל ובפרט "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר" - נאו, אגוטן שבת,

נחמי'

בחנוכה תשנ"ג הגיעו סב החתן עם בנו הצעיר לביקור בחצרות קדשנו

ב"ה

ליל ה' טבת ה'תשנ"ג

אמא ודבירה תחי'

ברכה ושלום!

אבא ויבניה סיימו את שהותם פה שהיה באמת מאד נעים לכולנו וכעת הם טסים צלחה אל על ותיכף מגיעים אליכם.

...לאבא תאמרו שהיה לנו טרמפ' חזור והגענו בדיוק למנחה עם הרבי, שבסיומה עודד חזק בכל תנועות ראשו הק'.

ד"ש לכולם.. ושנוכל להתראות עם כולכם בשבוע שמחות תיכף ומיד,

נחמי'

**ביו"ד שבט תשנ"ג, הועבר מעמד צאת הרבי אל המרפסת ועידוד השירה
אל מול כלי תקשורת**

ב"ה

מוצאי ה'אחד-עשר' בשבט תשנ"ג

עוזי והמשפחה שי'

שלום וברכה!

אין לי הרבה מה לחדש לכם על אירועי ימים אחרונים בדברים ששמעתם ובודאי גם ראיתם (ליל יוד שבט). ב"ה למרות המתיחות שקדמה לזה, הרי אפשר לומר שזה היה צעד גדול קדימה ולא הפוך ח"ו. וכידוע מעלת הראיה על שמיעה שנוגעת בעצם הדבר כו' וזה היה על ידי ריבוי אלפים בכל קצווי תבל.

(אין להתעלם ואדרבה - הצחוק והלגלוג זה רק ראיה על זה, וזה רק תוצאה מההלם הראשון אבל אחר כך מתיישב הדבר וכמה דוגמאות לזה ואכ"מ).

בכלל תפילות יו"ד שבט והיום היו 'רגילות' (אף שאיני אוהב להשתמש במלה זו),

ואולי - בימים אלו ניכר יותר מתמיד איך שכ"ק מושך בחוטים מאחורי הקלעים ונותן לכדור להתגלגל, להעולם להתרגל, ולאנושות לעכל, לפני בוא יום ה' הגדול והנורא [כפי שהתבטא פעם הרבי (התוכן) שמישיח יבוא כאשר העולם יוכל לקבלו ולא באופן שיתבטל כו'].

עכ"פ אם מסתכלים מנקודה חיובית, היינו אם ברגע זה הוא יופיע (אכ"ר) אין זה כדבר חדש, אלא דבר ידוע ומפורסם (שהרי על זה דיברו לאחרונה בעיתונים) וממילא הצחוק יתבטל. ואולי זוהי כוונת כ"ק אד"ש באמרו להכין לקבלת פני משיח, היינו שיוכלו לקבל ברגע בואו...

פ"ש כל הדורש שלומי ובפרט יבני' שי'... שמעתי על הזכרונות הטובים שיש לך מהביקור כאן, ולכן בטח תכתוב לי מה נשמע איתך, וכמה אתה מנצל את עוזי בלימוד שיחות וכו', אל תתן לו לישון...

כל טוב ובשורות טובות תיכף ומיד מממש,

נחמי'

ב"ה

ו' ערש"ק בשלח ט"ז בשבט תשנ"ג

להקפלונים שי', שלום וברכה!

ראשית, ב"ה ניכרת הטבה משמעותית בימים האחרונים, במיוחד לאור מה שהיה היום במנחה:

נוסף על העידוד בראשו כרגיל, וכפי שהיה כבר בעבר - שגם התקרב מעט אל המעקה כדי להביט למטה קרוב יותר, אך שלא כרגיל - פעמיים תפס בידו את המעקה ובכוח התרומם מעט! מכסאו.

למטה בצד שמאל עמדה ילדה קטנה וקפצה תוך כדי שירה, וכ"ק אד"ש הסב את ראשו והביט בה ממושכות שוב ושוב במבט נפלא.

בכלל משך השבוע האחרון הנהגה חדשה בזמן השירה לאחרי התפילות, כ"ק אד"ש ממלמל בשפתותיו הקדושות שוב ושוב. יש אומרים שכך גם בחדר, על פי השמועה גם שיפור בדיבור - מלים נוספות שהגה כ"ק אד"ש בפיו הקדוש וכן נעשית פיזיותרפיה בקשר לדיבור ולרגליים.

א גוטן שבת לכולם ובשורות טובות,

נחמי'

ב"ה

ליל ט' אדר - ג"ן שנה תשנ"ג

עוזי שי'

קיבלתי הפאקס שלך וכן של אבא בערב שבת קודש, תודה.

...

אנא תגיע בהקדם שאז אזכה 0-1 מול אלו המטילים ספק ביושר כוונותיך בארץ הקודש.. ולא מאמינים שתגיע בגפך..

אין חדש במיוחד. בלגן חוגג פה ואני אנא אני בא.. אין לנו אלא תשובת אותו פיקח - אנא נסיב מלכא!

הפתעה מאד נעימה היתה לי לשמוע שאלישיב שי' מגיע - והזמן גרמא "החודש אשר נהפך להם" שנזכה לכך בפשטות אמן כן יהי רצון. ונסיים כאן.

בברכה כאמור,

נחמי'

ב"ה

אור לכ"ח אדר תשנ"ג

משפוחה שיחיו

שלום וברכה!

אמא תודה על ב' המכתבים וכמו כן תודה רבה רבה באיחור על העוגה ל"פורים שמח", שיריים ממנה עדיין נותרו מרוב חביבותא... וכן ליבני' - תודה רבה.

...

בכלל זו הנאה רבה להיות בחברת האחים שי', בבחינת "ימינו כקדם"... אלישיב מרגיש כמו דג במים מצד המקום אך מתאכזב בכל יום מחדש שלא קורה משהו... עוזי 'התאקלם' חזרה מהר מאד..

...שבת כ"ז אדר עברה ואיתה גם שנה תמימה!

במוצאי שבת אחרי מעריב בירך הכהן גוטניק שי' [הרב חיים ע"ה] ברכת כהנים וברכה קצרה בקשר לכ"ז אדר, וכ"ק ענה אמן פעמיים.

למזלנו ניסן חודש הגאולה כל כך קרוב, וכפי שהתבטא שנה שעברה הרבי שליט"א שכבר באדר "ביינקט מען זאך" לחודש ניסן שבו "עתידין להגאל" אמן כן יהי רצון!

כן תהיה לנו עוד לפני ההכנה לפסח,

בברכה, נחמי'

מוצאי י"ג תמוז תשנ"ג

על מצב הבריאות דכ"ק, שמעתם ודאי מאלישיב וכינתיים לא נתחדש דבר.
 בברכת הדיוט אבל בבטחון ברזל שתהיה רפואת כ"ק תיכף ומיד, ובריאותו
 כפליים מקודם, ותיכף לאחרי זה עליה לאין ערוך - התגלותו כמלך המשיח,
 ובשורות טובות תמיד כל הימים,

נחמי'

נ.ב. ...בליל י"ב תמוז התוועדות מעניינת של יואל שי', וכנראה נקודות ממנה
 יעלו ב'כפר-חב"ד' בשבוע הבא (לא על ידי, 'אל דאגה').

תשנ"ד

הרבי אמנם יוצא מדי פעם אל המרפסת ומעודד את השירה בסיימי התפלות אך לעתים רחוקות יותר. ביום שישי ט"ו מרחשון היתה זו התפלה האחרונה שהשתתף בה עם הציבור. בתפלה שנזכה לראותו שוב בקרוב ממש בגאולה השלימה

ב"ה

מוצאי שבת בראשית ה'תשנ"ד

אנסה לעלות בקצרה תוכן כללי מימים אחרונים.

בכלל המיוחד במשך כל החג - שהרבי יצא כל יום לתפילת שחרית.

כמעט אחרי כל תפילות החג וימים-טובים עברו הילדים - חיילי צבאות-ה' לפני הרבי.

הקפות ליל שמיני עצרת - לא עודד הרבה, רק (בעיקר) בראשונה ושביעית, שאז אחז הרבי ספר-תורה בידו הקדושה.

להקפות ליל שמחת תורה - הגעתי רק להקפה שישית (אחרי ה'תהלוכה'). לפי הדיווח בכל ההקפות עודד הרבי, ובכמה [מהם] חזק במיוחד כמו בניגון הקפות, 'הרבי שליט"א', ועוד. ביום שמחת תורה יצא הרבי לחזרת הש"ץ שחרית בשעה מאוחרת (שתיים לערך) ועד אז המתין הציבור.

הערה כללית: מה שאני לא מתאר כל פעם שהרבי יצא, מובן למביני מדע כי בראיה חיצונית אין הבדל רב בין פעם לפעם, חוץ מה שכן אפשר לומר שבימים אלו כשעושה חזק בראשו, הכוונה לתנועות מצד אל צד ולמעלה ולמטה במהירות לפי ערך תנועות שכבר לא היו כמה חדשים (עד תשרי).

היום אחרי מוסף ומנחה - כשיצא הרבי לקהל, הגבאים עשו מכירת המצוות, ולאחר כן ניגנו כרגיל.

לקראת ערב יצא הרבי אל הקהל וניגנו כל ניגוני רבותינו נשיאנו - ובסוף יחי אדוננו. בכמה מהם עודד ואחר כך המשיך לעודד מדי פעם, ובינתיים הזמן ארך ונתמשך והרבי לא מראה שום סימן לסגור. הדוחק והצפיפות נוראים אך כצאן נאמן נאחזו בשיירי כוחות והמשיכו לנגן עוד כמה ניגונים מניגוני כ"ק אד"ש או החביבים עליו - כך נמשך שעתיים לערך!

היה זה נראה בהחלט עת רצון בסיום וחותרם של מועדי חודש תשרי, ואילו זכינו... אך לבסוף הראה כ"ק אד"ש את הסכמתו לסגירת הוילון.
עד כאן.

אגוט וואך א גוט יאר,

נחמי'

בימים שאחרי ג' תמוז תשנ"ד עסקו חלק מהתמימים בלהט בהוצאת ספר 'זהו יגאלנו' בפורמט אלבומי, על מנת לעודד ולחזק את האמונה כי בקרוב ממש נזכה לגאולה והרבי בראשנו

ב"ה

ב' דמנחם אב תשנ"ד

להמשפחה יחיו,

אחרי דרוש שלומם הטוב, מצטער שלא כתבתי עד עתה ...

ב"ה הספר "זהו יגאלנו" יצא לאור - כבר בדרך אליכם אם לא הגיע כבר, והוא כמו שכותב הרבי בכמה מכתבים בבחינת "מקצת אור דוחה הרבה חושך - על אחת כמה וכמה הרבה אור". ויהי רצון שיפעל פעולתו למטה מעשרה טפחים.

היה בזה הרבה סיעתא דשמיא וכן עבודת צוות של החבר'ה באופן מעולה. הספר אמנם נכתב כמו ש'יחודא עילאה' [= אמונה באחדות ה' - כאילו אין עולם] מאיר בפשטות... כאילו מ'לפניו לא נחרב הבית כלל', אך בשעה כזו אולי רק זה יכול לעזור. וכידוע המבואר שכדי שיעמדו ביחודא תתאה [=דרגה נמוכה יותר באמונה, המגיעה מתוך הכרה שהעולם קיים אלא שיש לו בורא] כמו שצריך, צריך מדי פעם 'לאחוז' ביחודא עילאה. כשלעצמו מהוה הספר עוד 'סיבה טובה' לראות כבר את ההתגלות כפשוטה.

החילוק בדרך אפשר בין אופן הגאולה שהיה יכול להיות אילו זכינו - בלי הפסק בינתיים - לאופן הגאולה עתה, שקודם עוד יכולנו לחשוב שנחזיק

איכשהו מעמד, אך כעת ברגע הגאולה הרי 'נאבד את המכנסיים' לגמרי... ומלכותו של מלך המשיח תהיה מיד בשיא השלימות, ויקויים 'אליו גויים ידרוש' ובאו בנקרת הצורים מפני פחד גאוננו והדר עוזו וגו', אך דוקא אופן זה יהווה את ה'זכו' במשמעות שיהיו מזוככים וכלים לכל זה.

בקשר לספר, הזכירו פה את מענה המהר"ש להצ"צ בקשר לקץ דשנת תר"ח - שיצא לאור הלקוטי תורה - שצריכים משיח למטה מעשרה טפחים.

כן תהיה לנו עוד בסמיכות ליום הולדתו של משיח צדקנו [תשעה באב], ומיד נאו אמנן כן יהי רצון.

ד"ש לכולם ובשורות טובות,

נחמי'

נספח

מאמר החסידות של החתונה
בשפה קלה

מאמר "לכה דודי" תשי"ד

מבוא

המאמר מדבר על השורש הרוחני של החתן והכלה בספירות העליונות. כדי להבין את הקשר בין החתן והכלה לבין שורשם העליון, מוגדרים כאן החתן והכלה כ"משפיע ומקבל". מתוך כך נבין את ההקבלה ל"משפיע ומקבל" שבספירות העליונות, בהם ה"משפיע" (ה"חתן") הוא מדריגת זעיר-אנפין [בקיצור מקובל = ז"א], שהוא השם הכולל לששת הספירות - חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד - וה"מקבל" (ה"כלה") שהיא ספירת המלכות.

נלמד על היחס בין משפיע למקבל. על דרך ההשפעה, בתחילה השפעה חיצונית ואחר כך השפעה פנימית. ועל התוצאה מההשפעה הפנימית, היא עליית המקבל למעלה, לבחינה שלמעלה מהמשפיע עד כדי השפעת המקבל - במשפיע.

להלן ביאור המושגים העיקריים במאמר:

עשרת הספירות שבעולם האצילות, נחלקות לשני סוגים: שלוש ספירות של מוחין, ושש מידות. לכל אחת מהתשע ספירות ענין מיוחד לה (לפי שמותיהן, חכמה, בינה, חסד, גבורה וכו'), אשר אותו היא משפיעה לספירת המלכות, ממנה נמשך השפע לעולמות שלמטה = בריאה, יצירה עשייה. זו הסיבה שמלכות (העשירית והאחרונה בעולם האצילות) נמשלה לכוס, כי כונסת בתוכה את השפע שמשפיעים בה, ומשפיעה הלאה, אך אין זה אור ושפע משל עצמה, אלא מקבלת את האור מהספירות שלמעלה ממנה.

לכן, הז"א (=זעיר אנפין) הם המידות של עולם האצילות, הם בחינת ה'משפיע', והמלכות היא בחינת ה'מקבל'.

שורשם הרוחני למעלה של כל חתן וכלה, כמו כל איש ואשה, הוא בספירות העליונות ז"א ומלכות, כי החתן הוא בחינת משפיע, והכלה בחינת מקבל.

קיים ריחוק ערך רב בין הז"א למלכות, וכך גם בין חתן לכלה, שעולמותיהם שונים זה מזו, וכיצד יתקיים בהם "והיו לבשר אחד"?

אלא, שבכדי שתוכל להיות השפעה פנימית מהז"א למלכות, נדרשת תחילה קרבה חיצונית ביניהם שתגשר על הפערים שביניהם, הנקראת בלשון המאמר "המשכה (השפעה) חיצונית", ורק לאחריה ניתן להגיע לקשר של השפעה פנימית אמיתית.

דוקא בהשפעה הפנימית מהז"א למלכות, ניתנת במלכות היכולת לברוא ולהחיות את העולמות, לפי הפסוק "מלכותך מלכות כל עולמים". כי למרות היותה 'רק' מקבלת מהספירות העליונות, ניתן בה כוח עליון לחדש יש - מאין, שאין בכוח הספירות העליונות שלמעלה. שכן על פי הכלל ש"נעוץ תחילתן בסופן וסופן בתחילתן", הרי שורש המלכות נעוץ בדרגה הגבוהה ביותר - פנימיות עתיק, שלמעלה מכל הספירות. וכמו כן באיש ואשה, הרי דוקא על ידי ההשפעה הפנימית נמשך כוח אין סופי בבריאת יש - מאין, בן או בת, כאן בעולם הזה, מה שלא היה בכוח המשפיע, האיש, בהיותו לבדו.

וכאמור, האשה היא בחי' מלכות, ששורשה בפנימיות עתיק, ואילו האיש הוא בחי' ז"א, ששורשו בחיצוניות עתיק.

המאמר יכול גם להוות שיעור מיוחד לכל מי שרוצה להבין חיים אמיתיים מה הם, בכל תחום, לא רק בנישואין. ההסבר להלן עוסק בנישואין.

נוסף על מהות הנישואין ומטרתן לקיים מצוות "פרו ורבו", תקף המאמר גם להתנהלות בין איש לאשתו בכלל. בעל שנותן ומתמסר מצדו לענייני הבית, ימצא את עצמו גם מקבל ומתעלה בזכות אשתו, בעבודת ה' ובכל ענייני החיים.

כך גם בין תלמיד לרבו (המשל הראשון במאמר) שרב המתמסר ומשקיע בתלמיד, ישיג ויבין טוב יותר לאחר הלימוד והירידה לרמת התלמיד.

וכך גם בחינוך ילדים - שההשקעה בהם מביאה תוספת נחת רוח (ונרמז במשל השני, לאב המשתעשע עם בנו הקטן).

וכן בכל ענייני עבודת ה' (המשל השלישי במאמר). יהודי הקם בבוקר, עדיין אין בכוח רוחניותו להשפיע על גשמיותו, בגלל ישותו וגסות רוחו אחר שינת הלילה. אולם לאחר שהתפלל כנדרש, בה הוא נעשה מחובר ומבוטל כלפי האלוקות, אזי מסוגל הוא ויכול להמשיך אלוקות גם בגשמיות. וכך לקשר את

כל איברי גופו ואת כל עסקיו וכל ענייניו הגשמיים עם כל הבאים עמו במגע - עם הקב"ה.

א. המשכה פנימית ממשיכה את העצם

ביאור ענין המשכה חיצונית והמשכה פנימית

"לכה דודי לקראת כלה פני שבת נקבלה".

חתן הוא בחינת ז"א, וכלה היא בחינת מלכות. ומשמעות התפילה "לכה דודי לקראת כלה" היא המשכה מז"א למלכות.

לכאורה הכתוב נראה ככופל את עצמו, שהרי וודאי אם ילך החתן לקראת הכלה, הוא יקבל פניה. אלא שהחלק הראשון "לכה דודי לקראת כלה" מכון על המשכה חיצונית מז"א למלכות, שהיא בחינת מקיף. ו"פני שבת נקבלה" מכון על המשכה פנימית.

ומדוע זקוקים לשתי המשכות? - כיון שכך הוא הסדר בכל השפעה ממשפיע למקבל, שעל ידי השפעה חיצונית נעשה המקבל ראוי לקבל השפעה פנימית.

הרבי הרי"צ מביא שני משלים להבנת הדבר. ולכאורה, בשביל להסביר את סדר ההשפעה, שתחילה ישנה השפעה חיצונית ורק לאחריה תיתכן השפעה פנימית, די במשל אחד. אך מזה שהרבי הרי"צ הביא שני משלים לדבר, לומד הרבי שברצונו לבאר שבשני סוגי ההשפעות יש מעלות מיוחדות. היינו שלא רק ההשפעה הפנימית חשובה, אלא גם ההשפעה החיצונית היא מדריגה גבוהה ביותר, כמוכח מזה שאין בכוח המקבל להכיל אותה.

אך למרות שהיא כל כך נעלית, היא מהווה רק הקדמה להשפעה הפנימית. כי השפעה פנימית מביאה למקום נעלה יותר מהמקיף.

בפסוק מישעיה "על כל כבוד חופה", שהקב"ה עתיד לכסות על ירושלים כחופה, מרמזת המילה "כל" לשתי חופות, הנקראות גם "כבוד", דהיינו אור מקיף. המקיף של החתן והמקיף של הכלה. וזה מה שיוצר את האיחוד ביניהם. כפי שאמרנו שהמקיף מחבר אותם כדי שיוכלו להגיע ליחוד פנימי - המשכה פנימית. ואפילו שישנם ייחודים נעלים יותר, בכל זאת, העצם [-עצמיות האור] נמשך דווקא ביחוד של ז"א ומלכות שהוא יחוד פנימי.

קיצור: חתן - ז"א. כלה - מלכות. "לכה דודי" - המשכת ז"א למלכות. תחילה המשכה חיצונית ואח"כ המשכה פנימית. גם ההמשכה החיצונית היא נעלית מאוד, מאחר והיא למעלה מכלי המקבל, אך העצם נמשך רק בהמשכה הפנימית.

ב. המשל הראשון מהשפעת רב לתלמיד

עיון במקור המשל הראשון, ודיוק בנוגע לנמשל

המשל הראשון שמביא הרבי הרי"צ במאמרו להסברת הצורך בהמשכה חיצונית כהקדמה להשפעה הפנימית הוא מהשפעת רב לתלמיד. בתחילת השיעור אומר הרב מילתא דבדיחותא [=רעיון מבודח], שזה פותח את הלב והמוח של התלמיד, ואחר-כך יהיה כלי לקבל את הלימוד בשיעור כמו שצריך.

מקור משל זה הוא ב'תורת חיים' לאדמו"ר האמצעי (רק שבתורת חיים אין זה מובא בתור משל שבא להסביר את ענין 'לכה דודי'. הרבי הרש"ב מביא אותו כמשל על עניין 'לכה דודי', אבל רק בדרך אפשר, והרבי הרי"צ כותב זאת בפשטות, שזהו משל להבין ענין 'לכה דודי').

בתורת חיים, לאחר שהובא משל זה, כותב אדמו"ר האמצעי ששורש השחוק של המילתא דבדיחותא שקודם הלימוד, הוא מתענוג הפשוט של הקב"ה שאינו מורכב. שמזה מובן, ששורש השחוק נעלה יותר משורש העניין הלימודי שלומדים לאחר מכן, כי תענוג שכלי הוא מורכב.

אך בכל זאת, כיון שהשחוק הוא השפעה חיצונית, זה מגיע רק לתענוג הפשוט המורגש. והשפעה פנימית שמתקבלת בפנימיותו של התלמיד, הנה לא מצד השכל שבה אלא מצד היותה השפעה פנימית, מגעת לתענוג העצמי הבלתי מורגש הנעלה ביותר מן התענוג המורגש (שהרי העצם לא מחייב התבטאות מורגשת כלל). שזוהי משמעות הכתוב "ומתלמידי יותר מכולם", שהשפעה פנימית לתלמיד מגעת למקום הכי נעלה.

קיצור: השפעה חיצונית - המילתא דבדיחותא. השפעה פנימית - הלימוד. אף ששורש השחוק נעלה ביותר, תענוג שאינו מורכב, מכל מקום ההשפעה הפנימית שמתקבלת בפנימיות התלמיד מגיעה למקום נעלה עוד יותר - תענוג עצמי בלתי מורגש.

ג. המשל השני מאב המשתעשע עם בנו הקטן

עיון במקור המשל השני, ודיוק בנוגע לנמשל

המשל השני הוא מאב המשתעשע עם בנו הקטן. שכיון שהוא קטן, צריך האב תחילה להשפיל עצמו, להתכופף ולהרים את התינוק, ורק אח"כ יוכל להשתעשע איתו פנים אל פנים.

מקור משל זה הוא ב'אור תורה' למגיד ממזריטש, ושם הובא פרט נוסף. שהילד משתעשע בזקן של אביו. וידוע שזקן הוא י"ג תיקוני דיקנא, שרומזים ל"ג מידות הרחמים שהם למעלה מהשתלשלות. אך בכל אופן, יש להם שייכות ונתינת מקום להשתלשלות, 3 הוכחות: 1. כתוב "זכור רחמיך.. כי מעולם המה". 2. מדות מלשון מדידה, מוגבל. 3. ידוע ששערות הן הארה מן המוח. כך גם הזקן, אין הוא מורה על גילוי בלי גבול ממש, כיון שיש לו קשר להגבלה, היות ושערות הזקן מסמלות הארה בלבד מאוא"ס.

אך על ידי ההשפעה הפנימית, כשהאב משתעשע עם בנו פנים בפנים, נמשך העצם שלמעלה מהמקיף, על ידי פעולה שהיא אמנם למטה מן המקיף, אך היא פנימית ומתלבשת בערכי המקבל.

קיצור: המשכה חיצונית - הרמת הילד. המשכה פנימית - שעשוע עמו פנים בפנים. הדיוק - אע"פ שהזקן מראה על למעלה מהשתלשלות, שזוהי המשכה נעלית ביותר, אך היא קשורה ושייכת לעולמות. ורק השפעה פנימית ממשיכה את העצם.

ד. משל נוסף מעבודת ה' בתפילה

ענין המשכה חיצונית והמשכה פנימית מתבטא גם כן בעבודת ה' בתפילה

כך הוא גם בעבודת ה' של כל יהודי. בבוקר בקומו משינתו, היהודי עודנו טמא ברוב גופו, והוא בעל ישות כמו "במה", שחש עצמו למציאות. ונדרש ממנו, שהמחשבה-הדיבור-והמעשה הראשונים של היום - יהיו של קדושה, וכך ימשיך קדושה בכל המחדו"מ של כל היום. זוהי ההכנה והקירוב הכללי לה'.

אך החיבור עצמו עם ה' נעשה רק בתפילה עצמה, שתפילה מלשון "התופל כלי חרס", לשון חיבור, וע"י התפילה יוכל להמשיך אלוקות בכל הענינים הגשמיים שלו, שזה מביאו לעילוי נעלה יותר.

ומביא הרבי את ביאור הבעש"ט לכך שכל היום הולך אחר המחדו"מ הראשון. היינו כפי ציווי התורה לכבד את הבן הראשון, כמו שמכבדים את האב והאם, כיון שרוח האב שורה בעיקר בבן הראשון, וכל שאר הבנים מקבלים מרוח האב על ידו. כך גם במשך היום, הכל נקבע לפי המחדו"מ הראשון.

למעשה, המחדו"מ בתחילת היום משפיע על לבושיו במשך היום כולו שיהיו בקדושה, שזוהי השפעה של מקיף - על הלבושים, והתפילה מחברת ומקשרת את הפנימיות שלו לאלוקות, באופן שיוכל לקשר גם את כל עניניו הגשמיים לאלוקות.

קיצור: המשכה חיצונית - המחדו"מ של תחילת היום. המשכה פנימית - החיבור בעת התפילה. הקירוב הכללי בתחילת היום פועל שבכל היום יהיו המחדו"מ שלו בקדושה ובעבודת ה', אך עדיין הוא עצמו אינו קשור לאלוקות. רק כאשר מתפלל, מקשר כל איבריו הגשמיים לאלוקות, וכך יוכל לקשר כל הענינים הגשמיים שסביבו לאלוקות.

ה. גילוי שורש המלכות על ידי ז"א, והשפעת המלכות בו

מבאר שהמשכה פנימית במלכות, מגלה את שורשה הנעלה יותר משורש ז"א. אלא שגילוי שורש המלכות נעשה דווקא ע"י ז"א

ויוכן כל הנ"ל גם בנמשל, בז"א ובמלכות, שתחילה נדרשת השפעה חיצונית מז"א למלכות, ואח"כ השפעה פנימית. והיינו, כפי שנוכחנו להבין במשלים הנ"ל, שלמרות שהשפעה חיצונית אינה פחותה בחשיבותה והיא נעלית ביותר, עד שאין בכוח המלכות להכילה. אך בסך הכל היא גילוי, הארה. ואם כי היא נעלית בכמות - מדריגתה גבוהה, אך באיכות - היא הארה בלבד ולא עצם. לעומת זאת השפעה פנימית מגיעה גבוה יותר, באשר היא פנימית המתקבלת בכלי המקבל.

ומדוע המשכה פנימית במלכות מגיעה גבוה יותר? - כיון ששורש המלכות הוא בעתיק, בפנימיות עתיק, בשונה מז"א, שהשורש שלו בחיצוניות עתיק.

אך כיון שמלכות ירדה לעולם הזה, ושורשה ומעלתה הוא בהעלם ואינו גלוי, נעשה גילוי שורשה ע"י ז"א דווקא, שדווקא על ידו מתעלה המלכות למעלה מהז"א.

וכך הוא הסדר בגילוי שורש המלכות. הז"א מתחיל להשפיע באופן שניכר שהוא הנעלה שהרי הוא המשפיע לזולתו, והגילוי של מלכות נעשה על ידו דווקא. אך כיון שההמשכה באה מז"א, וז"א שייך להשתלשלות (סעיף ג'), הרי אין בכוחו להמשיך את העצם (ולכן זוהי המשכה חיצונית). אך כאשר כבר באה ההמשכה ומתקבלת בפנימיות המלכות, שאז מורגשת מעלת המלכות, אז מתגלה שורשה הנעלה והנעלם, 'פנימיות עתיק' שלמעלה משורש הז"א. ואף למעלה יותר - עד כדי שהמלכות היא המשפיעה לז"א - "אשת חיל עטרת בעלה", כמו האשה שנעשית מקור הגאווה והעטרה של בעלה.

קיצור: המשכה פנימית למלכות פועלת ומגיעה למעלה יותר מהמשכה חיצונית מז"א למלכות. כי בהמשכה חיצונית ניכרת ומורגשת מעלת הז"א ששורשו רק בחיצוניות עתיק, ואילו שורש המלכות כפי שהיא בעצמה הוא בפנימיות עתיק. אמנם, גילוי שורש המלכות כפי שהיא בהעלם בעולם תלוי ונעשה דווקא בכוח הז"א, אך על ידו היא מתעלה עליו, ואף נעשית משפיעה לו - "אשת חיל עטרת בעלה".

ו. התהליך של מלכות קיים גם בשבת

ירידת ועליית המלכות באים לידי ביטוי גם בשבת, שמחד מקבלת מימי החול, ומאידיך היא המשפיעה להם

תהליך זה של המלכות, שבתחילה היא מקבל, אך כאשר מתגלה שורשה, היא נעשית משפיע, קיים גם בעניין השבת. מחד, השבת דומה למלכה, שהיא מלכות, הספירה האחרונה המקבלת מכל הספירות. כמו הירח, שאין לו אור משל עצמו, ואת האור שלו הוא מקבל מהשמש. כפי שנאמר על השבת שדווקא "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת", כי כל ענייני השבת נעשים ממה שהכינו עבודה בימים שקדמו לה.

מצד שני, השבת היא היום הקדוש בשבוע, ועד אשר משפיעה לכל ימי השבוע - "מינינה מתברכין כולהו יומין" [=ממנה מתברכים כל הימים].

ששת ימי החול, הם בחינת ז"א - ששת מידות של אצילות. השבת, היא בחינת מלכות.

בעת שהמלכות/השבת יורדת לבי"ע, אז היא מקבלת מששת ימי החול. כי ירדה אליהן לברר ולזכך את עניני החול, ממילא היא גם מושפעת מהם. אולם על ידי עבודה זו היא מתעלית לשורשה ומקורה, יחד עם כל העולמות, עד שהיא משפיע לז"א ולימי החול, "מינייה מתברכין כולהו יומין".

קיצור: את ענין ירידת ועליית המלכות - שבתחילה היא מקבל, וכשעולה לשורשה נעשית משפיע, רואים גם בענין השבת. שהשבת מקבלת מימי החול, אך הם גם מתברכים ממנה. כאשר בימי החול יורדת המלכות לעולם הזה להוות 'יש מאין' ולברר בירורים - להפוך את ה'יש' ל'אין', אז היא מושפעת מימי החול, מהענינים הגשמיים. אך בשבת נעשית עליית העולמות, שהמלכות מתעלית לשורשה שלמעלה מז"א - מששת ימי החול, ומשפיעה להם.

ז. השפעת המלכות בז"א

השפעה פנימית במלכות מגלה את שורשה,
ועל ידי זה היא משפיעה בז"א

"לכה דודי לקראת כלה פני שבת נקבלה" היא בקשת נשמות ישראל מהקב"ה, שתהיה המשכה מז"א למלכות. שבתחילה היא המשכה חיצונית, הליכה בלבד, אך אחר כך מגיעה המשכה פנימית - 'פני שבת נקבלה', כי מתגלה שורש המלכות כפי שמושרשת בפנימיות עתיק. אז נעשית היא המשפיעה בז"א כמו שכתוב "נקבלה" לשון רבים - אלו הם מדות הז"א המקבלים ממלכות - "אשת חיל עטרת בעלה". וכך הוא גם בכל משפיע ומקבל, שעל ידי המקבל מתרומם גם המשפיע.

ועל ידי ההמשכה הפנימית, ממשיכים את כוח האין-סוף בדור ישרים יבורך, בבנים ובני בנים עוסקים בתורה ומצוות.

קיצור: וזהו 'פני שבת נקבלה' - המשכה פנימית מז"א למלכות מגלה את שורשה, שמתעלית לפנימיות עתיק, ומשם משפיעה לז"א. 'נקבלה' ל' רבים - ז"א מקבלים ממלכות. וזהו סדר ההמשכה, שלאחר השפעת המשפיע למקבל,

נעשה המקבל משפיע בו. ועל ידי השפעה פנימית, ממשיכים את כוח האין סוף בבנים ובני בנים עוסקים בתורה ומצות.

סיכום המאמר

בשביל להמשיך המשכה פנימית, יש צורך תחילה להמשיך המשכה חיצונית. המשכה חיצונית היא נעלית ביותר, אך היא רק הארה. דווקא המשכה פנימית ממשיכה את העצם. שלשה משלים לזה והם: מהשפעת רב לתלמיד, מאב המשתעשע עם בנו, ומעבודת התפילה.

שורש המלכות שבפנימיות עתיק, הוא בהעלם, והגילוי שלו נעשה דווקא על ידי ז"א. בכוח השפעה פנימית שהז"א משפיע למלכות ומגלה את שורשה, נעשית המלכות משפיעה לז"א, כמו השבת שמקבלת מימי החול, אך היא המשפיעה בהם.

וזוהו 'לכה דודי לקראת כלה פני שבת נקבלה', שעל ידי ה"פני" - הפנימיות, "נקבלה" - הז"א מקבל ממלכות, שממשיכים את כוח האין-סוף בבנים ובני בנים עוסקים בתורה ומצותיה.

לזכות החתן והכלה

מנחם מענדל הכהן וחיה מוסיא שיחיו קפלון

שיזכו לבנות בית בישראל בניין עדי עד על יסודי התורה והמצווה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות

* * *

ולזכות הוריהם

הרה"ח **נחמי' הכהן ושפרה רינה שיחיו קפלון**

ומשפחתם

הרה"ח **מאיר מנחם מענדל ורבקה שיחיו אלפרוביץ'**

ומשפחתם

* * *

ולזכות זקניהם

הרה"ח **אורי אליעזר הכהן ועליגל שיחיו קפלון**

הרה"ח **חיים הכהן ונחמה אביגיל שיחיו חייקין**

הרה"ח **משולם זוסיא ושרה אסתר שיחיו אלפרוביץ'**

מרת **טובה גיטא תחי' לסקר**

שיזכו לראות נחת רוח יהודי חסידותי מכל צאצאיהם שיחיו
לאורך ימים ושנים טובות

חן חן על השתתפותכם בשמחתנו
משפחות קפלון - אלפרוביץ'